

TÄYTTÄ
RAVIA!

ANNUKKA JÄRVI

Annukka Järvi

Täyttä ravia!

SAGA Egmont

Täyttää ravia!

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1988, 2025 Annukka Järviand SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727229805

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Saga Egmont

Lindhardt og Ringhof Forlag A/S

Vognmagergade 11, 2.

DK-1120 Copenhagen K

Kansalliset esteratsastuskilpailut

15.8.1986

Hän seisoo koivujen katveessa, heijaa toisella jalallaan lasten-vaunuja ja yrittää samalla estää arviolta kolmevuotiasta veijaria syöksymästä estekentälle.

”Virheetön rata, aika 60,3, siirtyy luokan johtoon”, kajauttaa kuuluttaja, kun ratsukko poistuu kentältä.

– Terhi! minä huudahdan varovaisesti.

Nainen käännähtää ympäri. Hän on tosiaankin Terhi, Terhi kymmenen vuoden takaa! Hän oli paras ystäväni sen vuoden, joka nyt, jälkeenpäin muistellen, jakoi elämäni kahtia. Sitä ennen olin ollut koululainen ja lapsi, sen jälkeen kai nuori aikuinen...

Terhillä on samat pisamat nenällä ja poskipäillä, yhtä lyhyeksi nyrhitty tukka, sama kupliva nauru ja silmät ilosta sikkarassa.

– Minna! Voi, siitä on kauan... Ja sinullakin on vauva!

Hän kumartuu rattaiden tasalle ja jokeltelee lapselleni.

Me nauramme silmät liikutuksesta kosteina ja puhumme toistemme suuhun: ”Kymmenen vuotta siitä kaikesta, ajattele, mutta tuntuu kuin se olisi vielä ihan lähellä...”

” Onko hän tyttö vai poika?”

” Ja me kun vannoimme, ettei ikinä perhettä!”

” Vieläkö sinulla on hevonen?”

Lähdemme verryttelyaluetta kohti.

Terhi osoittaa rautiasta läsipäättämää, jolla hänen miehensä ratsastaa.

– Se on meidän, tuli vasta helmikuussa. Selväpäinen se ainakin on, mutta kapasiteetista en sano vielä mitään. En ole ehtinyt itse yhtään ratsastamaan, kun tämä kuopus syntyi.

– Mistä? kysäisen lyhyesti ja tarkoitan tamman myyjää.

– Laineen papalta. Kai sinä hänet muistat? Terhi vilkaisee minuun hymyillen.

Muistan toki. Lähetän hänelle yhä joulukortin. Hän oli tosi hevosmies, aina avulias, eikä hän hermostunut milloinkaan. Hevosetkin rauhoittuivat, kun hän tuli paikalle.

– Hän sai tamman sen kasvattajalta, Terhi juttelee edelleen, – tyyppi ei ollut maksanut iäisyyksiin heinistä ja kauroista, jotka pappi oli hänelle myynyt. Kun pappi meni tivaamaan rahoja, se tyyppi työnsi hänelle riimunvarren kouraan, ja sen päässä pyristeli tämä tamma.

Sitten Terhi heittää kysymyksen kuin kiven lampeen:

– Vieläkö sinulla on Leimu?

Renkaat laajenevat, ulottuvat niihin vuosiin, jolloin hevoseni Leimu oli hyvässä vedossa, pisti lämminveriset ahtaalle piirikilpailuissa ja herätti tuntemattomissa kauhua laukkaamalla juoksu-tarhassa hampaat irvessä. Jos yritti hakea sen sisään talliin liian pian, se säntäsi kohti.

Nyt Leimu viettää eläkepäiviä, kuljeskelee enimmäkseen vapaana pihamaalla, hamuaa ruohonkortta suuhunsa, näykkäisee kuusesta oksia ja pelottelee kissanpentuja julmilla irvistyksillään.

Leimun kanssa minä siihenastisen elämäni ensimmäiseen suureen seikkailuunkin lähdin, Laineen papan kuljetusautossa kohti Pohjankylän Ratsastusseuran tallia...

1.

Vuosi 1976 oli siihenastisen elämäni koettelevin – tosin silloin vielä aloitin ajanlaskun syksystä kuten muutkin koululaiset.

Ensinnäkin edessä oli viimeinen luokka lukiota, ja minä olin aina sairas: kuumetta, flunssaa ja opettajia, jotka jupisivat, että taasko sinä pinnasit vai mikä oli tällä kertaa. Ajattele ylioppilas-kirjoituksia!

Opettajakunnan epäilyksistä huolimatta pääsin keväällä ylioppilaaksi magnan papereilla – silloinkin viikkoja kestäneen nuha-kuumeen näännyttämänä – aloin puurtaa oikiksen pääsykokeisiin sellaisella tarmolla, että ratkoin mielessäni oikeustapauksia jopa Leimua sukiessani, mutta en päässyt sisään. Jäin puolentoista pisteen päähän.

Syksyllä poikakaverini VeePee jätti minut, tai tarkalleen ottaen loppukesästä.

Mitätöntä, kieltämättä.

En ollut joutunut näkemään nälkää, pelkäämään sotaa kotikaduilla tai kärsinyt pahoinpitelyistä. Edes kotona ei kukaan ol-

lut huomauttanut siitä, etten päässyt opiskelemaan. Päinvastoin, äiti ja isä ponnistelivat piristääkseen minua. Mutta kun tyttö on 19-vuotias ja pumpulipehmusteisessa tynnyrissä kasvanut, vastoinkäymiset iskevät kuin vuorenkorkuiset mainingit valtamerellä. Ne jysähdyttävät pohjaan.

Nyt tietäisin kärsineeni suhteellisuudentajun puutteesta, mutta silloin...

Silloin me asuimme arki-illat ja viikonloppuna päivät tallilla, kuuntelimme Boney M:ää ja Juicea ja jotkut, kuten VeePee, Tapani Kansaa, ja meillä oli farkut aina, sekä tallilla että kilpailuissa ja juhlissa kisojen jälkeen.

Porukka kokoontui bailaamaan milloin kenenkin luokse, aina sen, jonka vanhemmat sattuivat lähtemään mökille viikonlopuksi. Helsingin liepeillä oli niihin aikoihin monta tallia lähellä toisiaan, ja vakioporukat tunsivat tietysti toisensa, sana kulki.

Se oli helteinen kesä.

Minulla on joitakin hajanaisia mielikuvia sen kesän tunnelmista, vaikka niillä ei sinänsä ole mitään merkitystä: pölyhiukkaset leijailmassa auringonvalossa, joka valui ikkunasta talliin, kun olimme lähdössä varhain aamulla piirikilpailuihin.

Tai Riitta ja minä viilettämässä kiitolaukkaa niityllä eestaas, eestaas uupumukseen asti, ja sitten palaamassa puuskuttaen tallille, hevoset märkinä, pärskivinä.

Sinä kesänä Riitta, meidän tallin ratsastuksenopettaja, ja minä juttelimme paljon keskenämme. Riitta oli yli kolmenkymmenen, kahden lapsen äiti, ja hän oli minulle yhtä läheinen kuin ystävä.

VeePee, kavaljeeri lukion toiselta asti, välähtää joissakin harvoissa muistikuvissa. Missä hän oikein oli lymyillyt sen kesän? Hän ei tullut koskaan mukaan ratsastamaan, tallilla hän vain is-

tuskeli juoruumassa muiden poikien kanssa – he kutsuivat itseään kaupungin tavoitelluimmiksi poikamiehiksi, ja se loukkasi minua, VeePeehän oli varattu!

Mutta juhlimaan me menimme aina yhdessä. Tosin VeePeellä riitti joka kerta huomauttamista: mikset käytä meikkiä, aina samat vanhat vaatteet!

Meidän äiti pysyi lujana huomauttaen VeePeelle, että nuoren tytön iho vanhenee nopeasti, jos sen huokoset muurataan umpeen meikkivoiteella, enkä minä sitä paitsi pitänyt ehostamisesta. Mitä vaatteisiin tuli, niin olin jo oppinut, että Leimu söi meidän perheessä kaiken ylimääräisen, ainakin minulta muut kuin välttämättömät vaatteet.

Vietimme elokuussa naapuritallin opettajan läksiäisiä Upseerikerholla, seniorit ja vanhimmat juniorit sekaisin, ja tunnelma oli riehakas. Tanssimme letkistä, jouduimme osallistumaan tallienvälisiin kilpailuihin klassisissa lajeissa kuten kumpi kahdesta syö nopeammin saman lakupötkön...

Seuraavana aamuna harjasin Leimua tallipihalla. VeePee ei ollut tullut meille eikä kukaan heillä ollut vastannut puhelimeenkaan, joten arvelin tapaavani hänet tallilla. Riitta piti kentällä hyppy tuntia. Kuulin hänen älähtävän: – Hypätkää ne esteet, ei kukaan tule tekemään sitä teidän puolestanne!

Muuten oli hiljaista, joku karpänen surrasi hevosen ympärillä, pikkutyöt maleksivat juoksutarhan tienoilla ihailmassa yksityishevosia, tallissa ei ollut yhtäkään hevosta eikä ihmistä.

Näen vieläkin sen kuin filmiltä: VeePee kävelee tallin takaa kentältä tummatukkaisen tytön kanssa, jolla on ihan lyhyeksi saksittu tukka, huoliteltu ehostus ja vähintään tonnin arvosta ratsastusvaatetta yllään. VeePee auttaa tytön pieneen vihreään autoon, sen täytyy olla tytön. He lähtevät.

Seison siinä suka kädessä, saappaissa, ratsastushousuissa, joiden nahkapaikat ovat kuluneet repaleisiksi. Tukkini on sitaistu huolimattomasti ponnarille, poskia kuumottaa, sielua kihelmöi kuin nyrkiniskun jäljiltä, päänahkaa kirveltää kuin he raastaisivat minua hiuksista auton perässä.

– Kiitos ja ratsailta! kajahti Riitan ääni.

Hetkeä myöhemmin oppilaat taluttivat hevoset tallinedustalle, riisuivat ne ja veivät tarhaan.

Elämä jatkui kuin mitään ei muka olisi tapahtunut.

– Tuo pelihän on jatkunut jo pitkään, selitti Riitta avuliaasti hätistettyään uteliaat ipanat kuuloetäisyydeltä, – minä vain en uskonut siitä kehittyvän mitään. Luulin sitä tyttöä fiksummaksi.

Riitta tuli aivan lähelleni. Minun oli pakko kuunnella, kun hän kertoi, että tyttö oli nimeltään Tuula, hän kävi sunnuntain ensimmäisellä tunnilla, oli juuri aloittanut lukion viimeisen luokan ja aikoi lääkikseen. Hänen isänsä oli nappitehtaan toimitusjohtaja.

– ...ja jos sinä alat ulvoa VeePeen perään, minä räjähdän, Riitta uhkasi, mutta minä näin jo pelkkää kyynelsumua.

– Se kaveri on pyrkuri ja mätä. Älä viitsi, sitä ei kannata ottaa noin. Minna kiltti, tähän elitte ihan eri maailmoissa.

Itkin ihan hiljaa siinä Leimun harjaan, aurinko porotti suoraan pihaan, hiekka hohkasi kuumuutta, näkyvillä ei ollut enää ketään muuta kuin Riitta, joka jupisi haistaneensa VeePeestä silloin aikoinaan, että siinä oli kaksinaamainen tyyppi, enemmän kyynärpäitä kuin älyä – mutta keskinkertaisuudenhan kautta tässä yhteiskunnassa usein kuljettiin voittoon – eikä se tuntenut reiluutta edes sanana.

Mutta mitä se minua lohdutti?

VeePee oli kuulunut naapuritallin vakiokalustoon siihen päivään asti, jolloin me aloimme liikkua yhdessä.

Tapasimme sen kauden ensimmäisissä maneesikilpailuissa, joissa olin Riitan hevosen, Magnan, hoitajana. Maneesissa veti kiusallisesti, ulkona taivas syöksi räntää, ja minä hytisin kaiteen vieressä. Juttelin jonkun naapuritallin tytön kanssa, kun VeePee lyöttäytyi väliimme siihen kaiteen ääreen. Se tuntui aluksi harmilliselta, sillä meillä oli kahdestaan ihan rattoisaa.

Siihen päivään mennessä en ollut oikeastaan huomannut VeePeetä, vaikka tajusin hämäästi nähneeni hänet. Hänessä ei ollut mitään kiinnostavaa – arkisen näköinen pojanjolppi, leveä nenä, kiltit silmät ja kaunis suu, finnejä, muttei häiriöksi asti.

Kun sen luokan ratsukot, mihin Riitta ja Magna osallistuivat, tulivat maneesiin verryttelemään, VeePee nyökkäsi Riittaan päin ja sanoi, että Antti Erikssonhan se häntä valmensi, vai mitä.

– *Meitä*, korjasin nopeasti. – Antti on pahuksen hyvä tyyppi. Hän on pitänyt meille hyppytynteja vuoden verran.

Ihmeekseni ääneni kuulosti aivan tavalliselta, vaikka Antti oli se mies, jonka tapaaminen riitti nyrjäyttämään minut tolaltani muulloin kuin ratsailla ollessani.

Jos kävimme yhdessä huoltoasemalla kahvilla estetunnin jälkeen, en saanut suustani yhtäkään järkevää sanaa edes onkimalla. Onneksi Antti osasi keskustella, ja hänen käyttäytymisensä oli niin vaivatonta ja joustavaa, että minäkin selviydyin jotakuinkin siedettävästi tapaamisista.

Antti osasi puhua kieliä, hän oli työskennellyt ja ratsastanut sekä Saksassa että Englannissa, hänellä oli jännittävät laihahkot kasvot ja vino hymy. Hänen koko olemuksensa oli teräksinen ja jäntevä. Hän oli reilu.

– Onko se totta, kysäisi VeePee silloin, – mitä hänestä puhutaan?

– Mikä sitten? hölmistyin.

Kasvukipuja, hevosia ja maaseudun rauhaa.

Helsinkiläinen Minna on päässyt juuri ylioppilaaksi, mutta asiat eivät sen jälkeen mene aivan niin kuin nuori nainen on suunnitellut. Ensin Minna jää puolentoista pisteen päähän siitä, että olisi päässyt sisään oikeustieteelliseen. Sen jälkeen poikaystävä VeePee jättää Minnan ja vaihtaa lennossa toiseen tyttöön. Kaaoksen keskellä Minna keksii hakea työpaikkaa ratsastuksenopettajana toiselta puolelta Suomea. Niin Minna ja hänen hevosensa Leimu suuntaavat kohti Pohjankylää – välivuosi tuo Minnan elämään paitsi romanttista säpinää, myös varmuutta siitä, mitä hän haluaa oikeasti tehdä lukion jälkeen.

Annukka Järvi on kirjailija Anna-Maija Järvi-Herlevin (s. 1959) taiteilijanimi. Järvi-Herlevi on julkaissut erityisesti hevosaiheista nuortenkirjallisuutta. Hän on voittanut Arvid Lydecken -palkinnon vuonna 1993 teoksellaan *Tanssi neljällä jalalla*. Hän työskentelee myös vapaana toimittajana sekä luovan kirjoittamisen opettajana. Järvi-Herlevi oli Haminan kuntataiteilija vuonna 2019.